

**BIULETYN INFORMACYJNY MINISTERSTWA ROZWOJU
DLA CZŁONKÓW KOMITETÓW MONITORUJĄCYCH
REGIONALNE PROGRAMY OPERACYJNE**

Grudzień 2016

Szanowni Państwo,

Mam przyjemność przekazać Państwu kolejną odsłonę Biuletynu, w którym przekazujemy najważniejsze informacje na temat wdrażania programów operacyjnych oraz innych zagadnień prowadzonych przez Ministerstwo Rozwoju – istotnych z punktu widzenia Państwa prac w komitetach monitorujących programy operacyjne.

Koniec roku skłania do podsumowań i refleksji, a te póki co nie napawają zbytnim optymizmem. Pomimo ogromnego nakładu pracy wykonanej przez Instytucje Zarządzające, Pośredniczące i samych beneficjentów, niskie tempo wdrażania programów wciąż spędza nam wszystkim sen z powiek.

Nadchodzący rok będzie zatem czasem niezwykle trudnym. Czasem w którym musimy zrealizować nie tylko bieżące plany, ale także nadrobić opóźnienia. Dlatego w niniejszym Biuletynie sporo miejsca poświęcimy kwestiom przyspieszenia wdrażania programów operacyjnych, w tym opracowanemu w Ministerstwie Rozwoju i przedyskutowanemu z Instytucjami Zarządzającymi RPO planowi w tym obszarze.

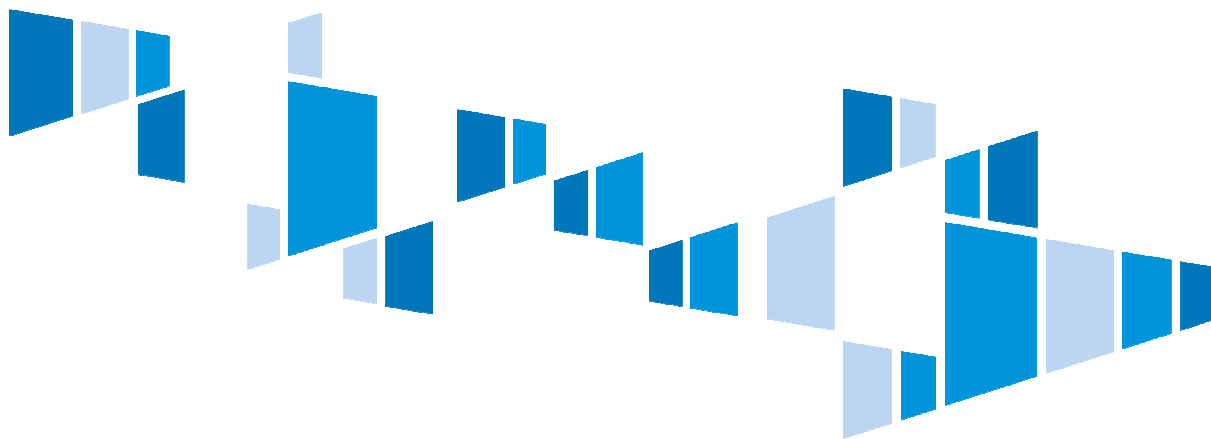
Mam nadzieję, że dalsze wysiłki instytucji zaangażowanych we wdrażanie funduszy w powiązaniu z inicjatywami realizowanymi przez MR pozwolą jak najszybciej cieszyć się nie tylko z osiągniętych wyników, ale także z efektów realizacji projektów w regionach.

Liczę także na Państwa- członków KM - wsparcie i konstruktywne głosy w odniesieniu zarówno do kwestii związanych z danym programem, ale także odnośnie spraw horyzontalnych, związanych z wdrażaniem funduszy europejskich w Polsce.

Z okazji nadchodzących Świąt Bożego Narodzenia oraz Nowego Roku, życzę Państwu zdrowia oraz wszelkiej pomyślności na gruncie prywatnym, jak i zawodowym.

Adam Hamryszczak

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju

W TYM WYDANIU:

ZAGADNIENIA STRATEGICZNE

Plan inwestycyjny dla Europy

Podkomitet do spraw koordynacji środków EFSI oraz programów zarządzanych centralnie przez Komisję Europejską

Brexit a fundusze europejskie

REALIZACJA PROGRAMÓW

Stan wdrażania programów polityki spójności na lata 2014-2020

Plan przyspieszenia RPO

Spotkanie roczne IZ RPO z Komisją Europejską

Stan spełnienia warunków ex ante

Zmiany programów operacyjnych

Zmiany w ustawie wdrożeniowej

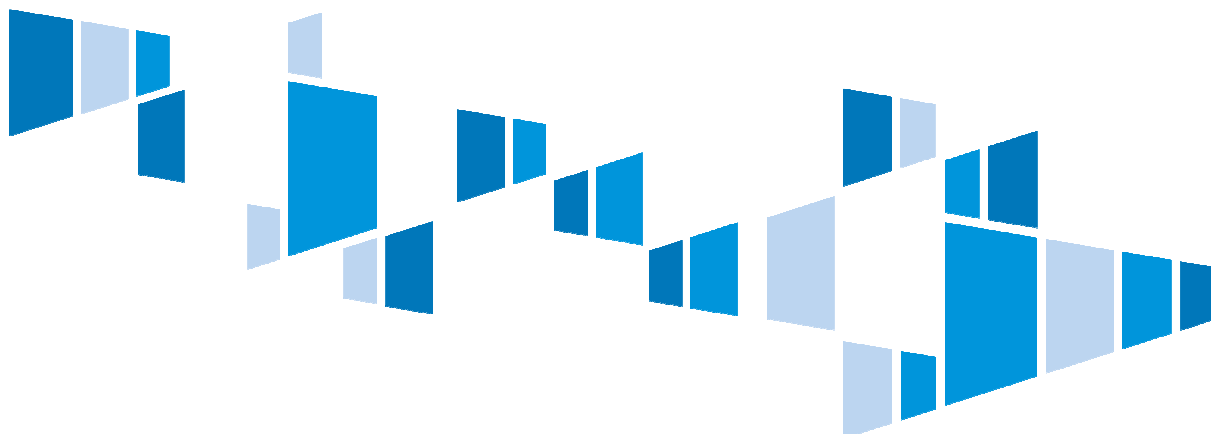
OBSZARY WSPARCIA

Zmiany w regulacjach dotyczących edukacji

INFORMACJA I PROMOCJA

Polskie projekty wyróżnione w konkursie RegioStars

Informacje o pracach Podkomitetów KUP

ZAGADNIENIA STRATEGICZNE

PLAN INWESTYCYJNY DLA EUROPY

Plan inwestycyjny dla Europy, potocznie nazywany "Planem Junckera", powstał w czerwcu 2016 roku i jest odpowiedzią Komisji Europejskiej oraz Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) na spowolnienie gospodarcze Europy w wyniku kryzysu gospodarczego i finansowego, które przyczyniły się do spadku poziomu inwestycji w Unii Europejskiej o ok. 15% w stosunku do 2007 r.

Celem Planu jest **wzrost inwestycji europejskich w sektorze badań i rozwoju, infrastruktury, wzrost konkurencyjności, zwiększenie miejsc pracy oraz ożywienie gospodarcze w sektorze Małych i Średnich Przedsiębiorstw (MŚP).**

Na Plan inwestycyjny dla Europy składają się trzy filary:

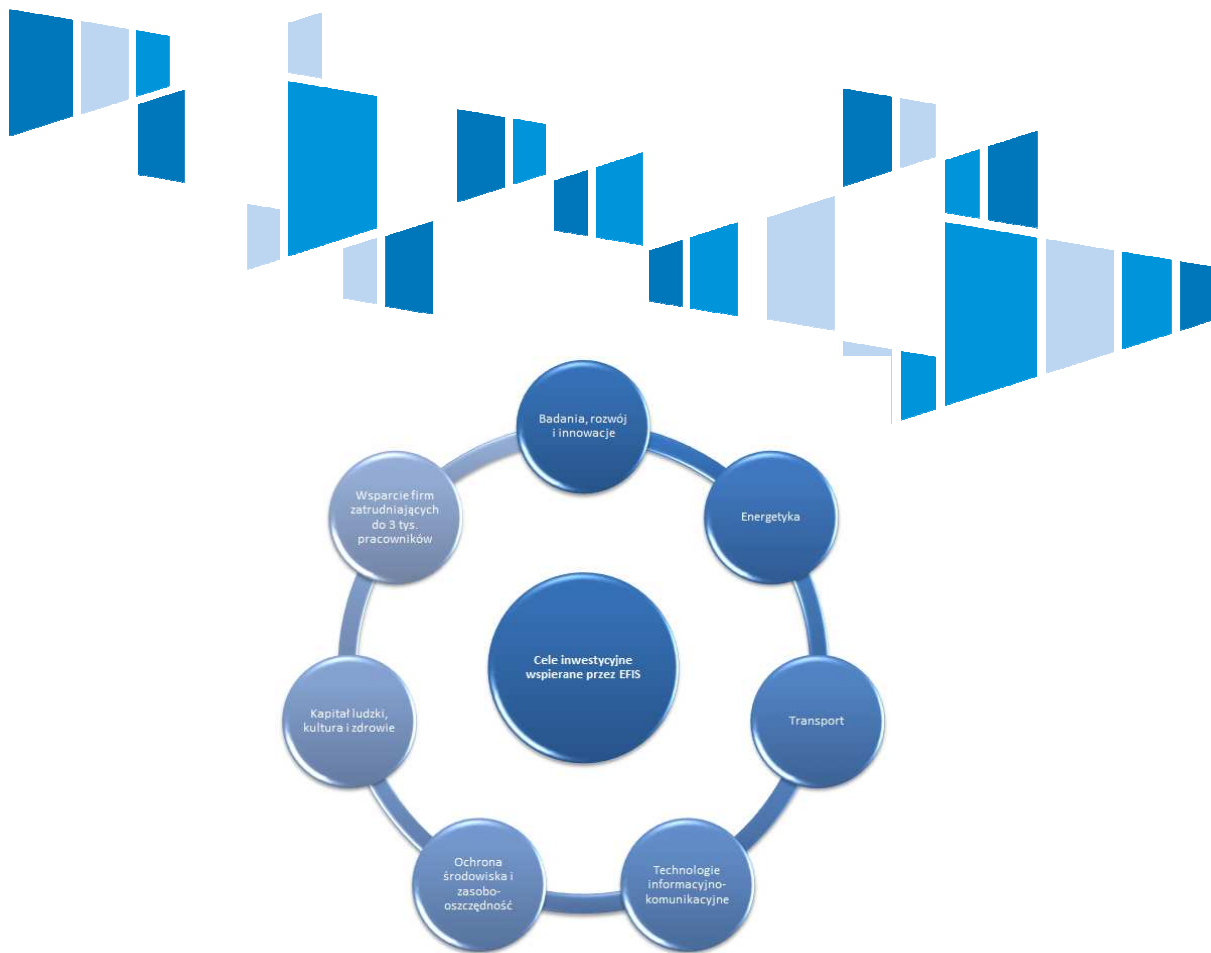
- uruchomienie środków finansowych w wysokości co najmniej 315 mld EUR na inwestycje publiczne i prywatne – głównym narzędziem jest Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) oferujący wsparcie w ramach dwóch „okien”: dla długoterminowych projektów infrastrukturalnych i innowacyjnych oraz okno dla MŚP i małych spółek o średniej kapitalizacji;
- udostępnienie potencjalnym inwestorom informacji nt. przedsięwzięć inwestycyjnych z całej Europy, a także zapewnienie podmiotom publicznym i prywatnym dostępu do szerokiej gamy programów doradczych i pomocy technicznej świadczonych przez doświadczonych ekspertów – głównymi narzędziami są Europejski Portal Projektów Inwestycyjnych (EPPI) i Europejskie Centrum Doradztwa Inwestycyjnego (ECDI);
- poprawa przepisów europejskich oraz ujednoczenie przepisów inwestycyjnych na jednolitym rynku europejskim – główne działania to nowelizacja prawa unijnego.

Plan zakłada istotną rolę dla tzw. krajowych banków rozwoju. W Polsce takim bankiem jest Bank Gospodarstwa Krajowego, który od lat współpracuje z grupą EBI.

Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych

W celu uruchomienia inwestycji o wartości 315 mld EUR, utworzony został przez Komisję Europejską i Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) nowy Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS), którego zadaniem jest zapewnienie gwarancji dla finansowania projektów potrzebnych danej gospodarce, bądź społeczeństwu, realizowanych przede wszystkim przez sektor prywatny oraz w niektórych obszarach gospodarczych przez sektor publiczny. Poprzez zwiększenie zdolności do ponoszenia ryzyka, możliwe jest uruchomienie inwestycji długoterminowych bez konieczności angażowania środków budżetowych danego kraju i tym samym nie generując długu publicznego. Początkowy budżet EFIS wynosi 21 mld EUR, z czego 16 mld zostało zaangażowane z budżetu UE, a 5 mld przekazał EBI.

Wsparcie EFIS udzielane jest w ramach dwóch okienek – „infrastruktura i innowacje”, skierowane do długoterminowych projektów inwestycyjnych oraz „okno dla MŚP i spółek o średniej kapitalizacji”, umożliwiające zwiększenie dostępu do finansowania dla podmiotów zatrudniających nie więcej niż 3 tys. pracowników.

O podejściu do finansowania projektów w ramach EFIS decyduje również ich wielkość. W przypadku największych długoterminowych projektów infrastrukturalnych, których wartość wynosi – co do zasady – ponad 25 mln euro, lub projektów o charakterze innowacyjnym, EBI może angażować się w ich finansowanie w sposób bezpośredni. Natomiast w przypadku projektów mniejszych, realizowanych przez MŚP oraz spółki o średniej kapitalizacji, EBI dostarcza finansowanie poprzez współpracujących pośredników finansowych.

Należy zwrócić uwagę na to, że **EFIS nie jest instrumentem bezzwrotnym** (dotacją). EFIS oferuje dla projektów inwestycyjnych obciążonych wyższym ryzykiem instrumenty zwrotne m.in. w formie pożyczki, czy też gwarancji.

Rola Ministerstwa Rozwoju

Ministerstwo Rozwoju pełni funkcję koordynacyjno-informacyjną w zakresie dostępnych instrumentów w Planie inwestycyjnym dla Europy, w szczególności odpowiadając za:

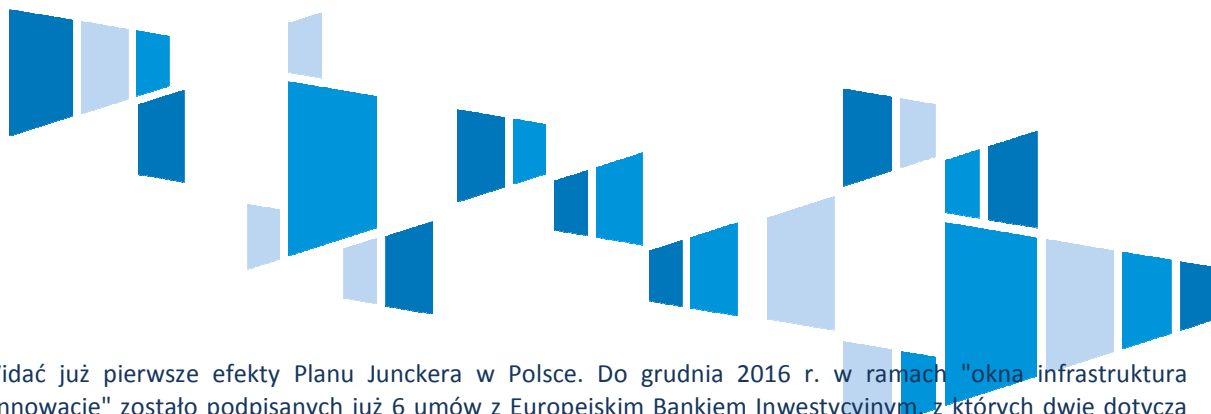
- zapewnienie inwestorom i promotorom projektów informacji na temat możliwości wykorzystania wsparcia finansowego oferowanego w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS),
- wsparcie dla promotorów projektów w trakcie aplikowania o wsparcie finansowe w ramach EFIS,
- opracowanie listy rządowych projektów inwestycyjnych, które będą starały się o finansowanie w ramach EFIS.

Ministerstwo Rozwoju udziela wsparcia promotorom projektów w zakresie wstępnej weryfikacji dokumentacji projektu pod kątem, czy spełnia ona minimalne wymogi banku do rozpoczęcia procedury oceny kredytowej projektu. Pomoc resortu może również przybrać formę, m.in. indywidualnych lub grupowych spotkań roboczych, w tym z udziałem przedstawicieli EBI.

Wszelkie zapytania można kierować na adres poczty elektronicznej: planinwestycyjny@mr.gov.pl.

Więcej o planie inwestycyjnym dla Europy i EFIS na stronie:

<http://www.mr.gov.pl/strony/zadania/plan-inwestycyjny-dla-europy>.

Widać już pierwsze efekty Planu Junckera w Polsce. Do grudnia 2016 r. w ramach "okna infrastruktura i innowacje" zostało podpisanych już 6 umów z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, z których dwie dotyczą projektów spółek Skarbu Państwa - Tauron Polska Energia oraz Przewozy Regionalne, a jedna dotyczy inwestycji w infrastrukturę szpitalną spółki celowej Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Kolejnych 7 projektów zostało zatwierdzonych do dofinansowania i oczekuje na podpisanie umowy, w tym projekty samorządów miejskich: Poznań, Warszawy oraz Krakowa. Wartość powyższych 13 projektów to niemal 15 mld zł, w tym wsparcie EFIS ponad 5,7 mln zł.

Na wspomnianej powyżej liście projektów rządowych prowadzonej przez Ministerstwo Rozwoju we współpracy z innymi ministerstwami znajduje się obecnie 35 inwestycji o wartości ponad 72 mln zł.

PODKOMITET DO SPRAW KOORDYNACJI ŚRODKÓW EFSI ORAZ PROGRAMÓW ZARZĄDZANYCH CENTRALNIE PRZEZ KOMISJĘ EUROPEJSKA

W I kwartale 2017 r. planowane jest powołanie Podkomitetu do spraw koordynacji środków Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych oraz programów zarządzanych centralnie przez KE przy Komitecie do spraw Umowy Partnerstwa na lata 2014-2020.

Prace w ramach Podkomitetu będą służyć celom takim jak:

- Przygotowanie propozycji rozwiązań zwiększających komplementarność i koordynację programów współfinansowanych z EFSI i programów zarządzanych centralnie przez Komisję Europejską oraz monitorowanie ich komplementarności;
- Prowadzenie analiz w zakresie potrzeb rozwojowych kraju i możliwości dopasowania do ww. potrzeb źródeł finansowania;
- Wypracowanie zasad wsparcia dla wnioskodawców mających na celu ich przygotowanie do udziału w realizacji projektów finansowanych z programów horyzontalnych Komisji Europejskiej;
- Przygotowywanie rekomendacji skierowanych do Instytucji Zarządzających zawierających horyzontalne zasady związane z przygotowaniem polskich podmiotów do udziału w programach horyzontalnych KE;
- Wymiana doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie EFSI oraz programów horyzontalnych np. poprzez organizację szkoleń, warsztatów, wizyt studyjnych;
- Organizowanie spotkań i warsztatów poświęconych zagadnieniom promocji udziału polskich podmiotów w realizacji projektów w ramach programów zarządzanych centralnie przez Komisję Europejską i kształtowania inicjatyw w tym zakresie w celu poprawy efektywności wykorzystania środków UE, zarówno zarządzanych bezpośrednio przez KE, jak i wdrażanych na poziomie krajowym, w ramach polityki spójności.

BREXIT A FUNDUSZE EUROPEJSKIE

Do czasu wynegocjowania przez Wielką Brytanię warunków wyjścia z Unii Europejskiej obowiązują aktualne traktaty i prawo UE. W chwili obecnej referendum w Wielkiej Brytanii nie wpływa na realizację polityki spójności w Polsce na lata 2014-2020. Jest ona skutecznie realizowana zgodnie z wynegocjowanymi z Komisją Europejską programami i Umową Partnerstwa oraz w myśl obowiązujących przepisów prawa europejskiego i polskiego. Dotyczy to zarówno przepisów prawnych, regulujących zasady wdrażania polityki spójności (przede wszystkim Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.), jak i alokacji środków finansowych przyznanych Polsce, określonych w Umowie Partnerstwa i programach.

Zasady wyjścia oraz kształt nowych relacji Wielkiej Brytanii z UE zostaną określone w wyniku negocjacji warunków opuszczenia Unii przez Zjednoczone Królestwo (na podstawie art. 50 Traktatu o Unii Europejskiej).

W ramach tych negocjacji ustalony zostanie także termin zakończenia udziału Wielkiej Brytanii w finansowaniu budżetu unijnego oraz korzystania z niego.

Jednocześnie oczekiwane jest stanowisko Komisji Europejskiej dotyczące wpływu wyników referendum na zakres planowanego w tym roku przeglądu budżetu UE (tzw. Wieloletnich Ram Finansowych 2014-2020).

REALIZACJA PROGRAMÓW

STAN WDRAŻANIA PROGRAMÓW POLITYKI SPÓJNOŚCI NA LATA 2014-2020

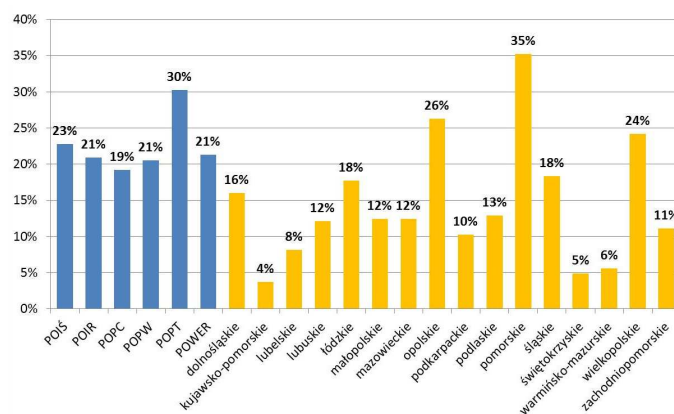
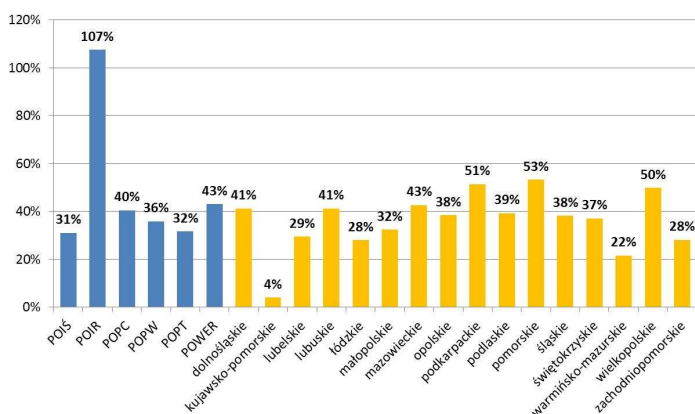
Od początku uruchomienia programów polityki spójności na lata 2014-2020 do 19 grudnia 2016 r¹. ogłoszono blisko **2,2 tys. naborów o łącznym budżecie wynoszącym 178,3 mld zł.** W tym w ramach **programów regionalnych (RPO)** było to **1,6 tys.** naborów na blisko **69 mld zł**, natomiast w programach krajowych – **544 nabory** na kwotę **109,3 mld zł.**

W ramach **RPO** złożonych zostało **24,4 tys. wniosków o dofinansowanie** o wartości ogólnej 72,3 mld zł, w tym dofinansowanie UE to blisko **50,0 mld zł**, co stanowi 36% alokacji RPO na lata 2014-2020. Liderami są woj. pomorskie, podkarpackie i wielkopolskie.

W **programach krajowych** wnioskodawcy złożyli **14,3 tys. wniosków o dofinansowanie** na kwotę 168,2 mld zł, w tym **95,7 mld zł** stanowi dofinansowanie UE (47% alokacji KPO na lata 2014-2020).

Wykres 1. Wartość wniosków o dofinansowanie, jako % alokacji

Wykres 2. Wartość umów o dofinansowanie, jako % alokacji

Do 19 grudnia w **16 RPO** uruchomiono ponad **6,2 tys. projektów.** Wartość umów o dofinansowanie podpisanych z beneficjentami przekracza 27,1 mld zł. Wartość dofinansowania UE przyznanego w tych umowach wynosi **20,3 mld zł**, co stanowi 15% alokacji RPO na lata 2014-2020. Liderem w zakresie kontraktacji jest woj. pomorskie (wykres 2). Z kolei w **programach krajowych** podpisanych zostało **3,2 tys. umów o dofinansowanie** na łączną kwotę 75,2 mld zł, w tym dofinansowanie UE to ponad **44,6 mld zł** (22% alokacji).

¹ Zgodnie z danymi wygenerowanymi z Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL2014

Ogólna wartość wydatków wykazanych przez beneficjentów we **wniosekach o płatność w 16RPO** przekroczyła 3,2 mld zł, w tym wartość dofinansowania UE wynosi **2,6 mld zł**, co stanowi 2% alokacji na lata 2014-2020. **W ramach KPO płatności** przekroczyły już 15,7 mld zł, w tym **11,8 mld zł dofinansowania UE**, co stanowi 6% alokacji.

PLAN PRZYSPIESZENIA REALIZACJI RPO

Analiza stanu wdrażania programów wskazuje, że w przypadku programów regionalnych – w ramach których rozdysponowane zostanie łącznie ok. 40% alokacji polityki spójności dla Polski na lata 2014-2020 - konieczne jest istotne przyspieszenie wdrażania w części RPO.

W celu zminimalizowania ryzyka związanego z opóźnieniami realizacji programów na lata 2014-2020, 24 lutego br. Rząd przyjął opracowany przez Ministerstwo Rozwoju Plan na rzecz przyspieszenia i zwiększenia efektywności programów operacyjnych w ramach Umowy Partnerstwa 2014-2020. W planie tym wyznaczone zostały główne cele warunkujące pełne wykorzystanie środków dostępnych w ramach perspektywy 2014-2020, w tym zapewnienie takiego przebiegu finansowej realizacji programów, który zapobiegnie wystąpieniu ryzyka bezpowrotnej utraty części środków unijnych przez Polskę, w związku z zastosowaniem zasady n+3 jak również zapewnienie terminowej i efektywnej realizacji projektów, przyczyniających się do osiągnięcia wartości wskaźników przewidzianych w ramach wykonania.

Ponadto, IZ na prośbę MR przygotowały i przekazały szczegółowe harmonogramy wdrażania programów na okres 2016-2018, w odniesieniu do najważniejszych procesów, takich jak: planowane konkursy, prognozowana kontraktacja, wydatkowanie na poziomie beneficjentów i certyfikacja wydatków do KE, tzw. Plany trzyletnie. Plany te w zestawieniu z planami Rady Ministrów, dotyczącymi przyspieszenia realizacji oraz certyfikacji wydatków, planowaniem wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, stanowią podstawę przy ocenie postępów w realizacji programów.

Identyfikując bariery we wdrażaniu RPO, MR zaproponowało w formie **planu przyspieszenia realizacji programów regionalnych 2014-2020 pakiet działań, które powinny znacząco wpłynąć na przyspieszenie wdrażania RPO**. Powyższe kwestie były dyskutowane z przedstawicielami IZ RPO zarówno na szczeblu roboczym, jak i politycznym.

Pakiet głównych działań

- Uruchomienie instrumentów finansowych – umożliwienie certyfikacji znaczącej kwoty wydatków do KE

Na instrumenty finansowe, tj. formy zwrotne wsparcia unijnego dla przedsiębiorców, w tej perspektywie przeznaczono w ramach RPO ok. 1,8 mld euro. Początkowo

występowały trudności w interpretacji skomplikowanych przepisów unijnych w tym zakresie, co wstrzymywało instytucje zarządzające w podejmowaniu decyzji o uruchomieniu tej formy pomocy. członkowskich w sprawie wyboru podmiotów wdrażających instrumenty finansowe (2016/C 276/01) oraz wydaną przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych na wniosek MR interpretacją, dopuszczającą możliwość bezpośredniego zastosowania art. 12 dyrektywy zamówieniowej do wyboru podmiotów wdrażających instrumenty finansowe, nawet w przypadku, kiedy nie zostały one jeszcze transponowane do prawodawstwa krajowego zniknęły bariery dla dokonania wyboru podmiotu wdrażającego instrument finansowy i przekazania mu pierwszej transzy środków.

Rozwiązaniem zalecanym przez Ministra Rozwoju, umożliwiającym szybkie przeprowadzenie niezbędnych procedur jest nawiązanie współpracy publiczno-publicznej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, który posiada odpowiedni potencjał i doświadczenie we wdrażaniu programów rządowych i samorządowych, tym samym daje gwarancje prawidłowego i efektywnego wdrażania instrumentów finansowych w ramach RPO.

Wybór BGK poprzez efekt skali, jak również doświadczenie tej instytucji, zapewni instytucjom zarządzającym optymalizację i efektywność ekonomiczną wdrażanych przez nie IF.

Do 20 grudnia 2016 roku umowy z BGK podpisały województwa: **lubelskie, podkarpackie, dolnośląskie, łódzkie, podlaskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie, opolskie oraz małopolskie**. Województwo **pomorskie** podpisało umowy zarówno z BGK jak i z EBI, zaś śląskie i mazowieckie z EBI. Pozostałe umowy zostaną podpisane w 2017 r.

Łączna wartość podpisanych umów wynosi ponad 6,6 mld zł, w tym wkład UE to blisko 5,6 mld zł.

Uruchomienie instrumentów finansowych ma istotne znaczenie z punktu widzenia certyfikacji wydatków – wybór podmiotu wdrażającego i przekazanie mu środków umożliwia certyfikację pierwszej transzy w wysokości 25% wartości umowy (art. 41 rozporządzenia 1303/2013).

Podpisanie umów przez poszczególne Zarządy województw na realizację projektu dotyczącego wsparcia zwrotnego to zwińczenie wspólnej pracy strony samorządowej i rządowej. Tutaj należy też podkreślić, iż możliwość finansowania przez samorządy województw przedsięwzięć rozwojowych w formule zwrotnej jest nie do przecenienia. Środki te ze względu na swój odnawialny charakter, mogą być wykorzystane kilkakrotnie, dlatego uznawane są za bardziej efektywne w porównaniu z jednorazowymi dotacjami.

MR rekomenduje jednocześnie zwiększenie wolumenu środków przeznaczonych na IF oraz podjęcie prac nad wprowadzeniem mechanizmu wsparcia zwrotnego w postaci pomocy zwrotnej (tzw. repayable assistance (RA)). Zarówno IF jak i RA umożliwią regionom finansowanie działań rozwojowych również po 2020 r. i uniezależnienie się (częściowe) od kształtu polityki spójności w przyszłości. W grudniu odbyły się pierwsze warsztaty organizowane przez MR dotyczące zasad i zakresu wsparcia zwrotnego.

- Przyspieszenie realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT)

Wg planów IZ RPO łączny poziom kontraktacji na koniec 2016 r. powinien wynosić ok. 3,4 mld zł, co stanowiłoby 20% alokacji dedykowanej ZIT. **Na koniec listopada 2016 r. poziom kontraktacji wyniósł 1,1 mld zł, tj. 7% alokacji.**

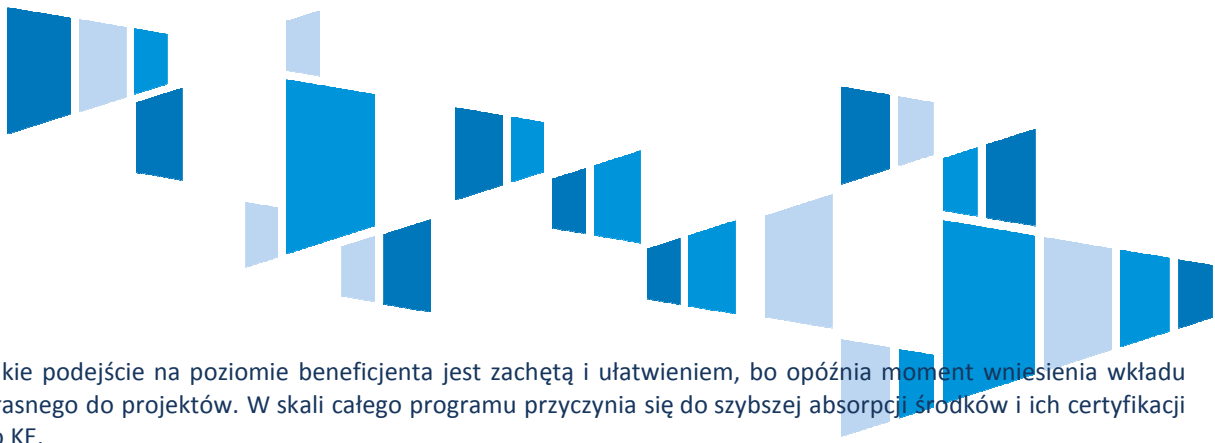
Wszystkie IZ RPO, dla których wartość kontraktacji na połowę listopada br. była mniejsza niż 19%, zostały poproszone o przygotowanie **planów naprawczych dla ZIT**. Plan naprawczy powinien zostać przygotowany we współpracy z IP ZIT i powinien zawierać deklaracje konkretnych zmian, zarówno w procedurze naboru i oceny projektów, jak i roli IP ZIT.

Głównym celem, który został postawiony przed wszystkimi IZ RPO i IP ZIT jest zakontraktowanie jak największej liczby projektów pozakonkursowych, realizowanych w ramach ZIT do końca I kwartału 2017 r.

W styczniu 2017 r. planowane indywidualne spotkania w formacie: Ministerstwo – IZ RPO – IP ZIT, poświęcone omówieniu przesłanych planów naprawczych.

- Szerokie zastosowanie systemu zaliczkowego w projektach objętych pomocą publiczną

Art. 131 ust. 4 Rozporządzenia 1303/2013 umożliwia wypłacanie beneficjentom zaliczek w wysokości do 40% całkowitej kwoty pomocy, która ma zostać udzielona beneficjentowi na daną operację przez podmioty udzielające pomocy publicznej oraz certyfikowanie tej zaliczki do KE. MR zachęca instytucje zarządzające do wypłacania zaliczek beneficjentom oczywiście przy zachowaniu wszystkich niezbędnych mechanizmów zabezpieczających podmiot zaliczki udzielający (weksle, gwarancje bankowe itp.). W opinii MR system zaliczkowy ustanowiony w Polsce *rozporządzeniem w sprawie warunków i trybu udzielania i rozliczania zaliczek oraz zakresu i terminów składania wniosków o płatność w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich*, spełnia warunki do certyfikacji środków do KE w zakresie odpowiedniego zabezpieczenia wypłaconych środków.

Takie podejście na poziomie beneficjenta jest zachętą i ułatwieniem, bo opóźnia moment wniesienia wkładu własnego do projektów. W skali całego programu przyczynia się do szybszej absorpcji środków i ich certyfikacji do KE.

➤ **Przyspieszenie kontraktacji projektów pozakonkursowych realizowanych przez samorząd województwa**

Projekty pozakonkursowe realizowane przez samorząd województwa lub jednostki mu podległe dotyczą przede wszystkim infrastruktury drogowej, jak również instytucji kultury czy też infrastruktury ochrony zdrowia.

Na listach projektów identyfikowanych znajduje się obecnie ponad 1,3 tys. inwestycji o szacunkowej wartości dofinansowania UE ok. 11,8 mld zł. Znaczna ich część będzie realizowana przez samorząd województwa lub jednostki mu podległe. Wśród tych projektów wiele pozostaje bez umów i podczas spotkań z regionami IK UP otrzymuje informacje o opóźnieniach w przygotowaniu wniosków o dofinansowanie przez potencjalnych beneficjentów. Większe zaangażowanie tych instytucji i szybsze złożenie i ocena wniosków mogłyby wpłynąć na poprawę poziomu kontraktacji rzędu kilku punktów procentowych.

➤ **Przyspieszenie przygotowania i kontraktacji projektów kolejowych**

Konieczne jest przyspieszenie kontraktacji projektów kolejowych ze środków RPO. W najbliższym kwartale odbędą się spotkania z PKP PLK S.A. i przedstawicielami Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa oraz IZ RPO, poświęcone uzgodnieniu i urealnieniu harmonogramów przygotowania i kontraktowania projektów kolejowych w ramach RPO. Regularnie przygotowywane będą raporty o postępach w tym zakresie, co pozwoli na podejmowanie środków zaradczych. Na 17 stycznia 2017 roku zaplanowany został Task Force Kolejowy z udziałem KE, poświęcony m.in. projektom kolejowym finansowanym z RPO.

SPOTKANIA ROCZNE IZ RPO Z KOMISJĄ EUROPEJSKĄ

W dniach 5-7 grudnia w Modlinie k. Warszawy odbyło się spotkanie roczne Instytucji Zarządzających Regionalnymi Programami Operacyjnymi z Komisją Europejską. W ciągu 3 dni odbyły się 32 spotkania bilateralne Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej (DG REGIO) oraz Dyrekcji Generalnej ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej i Włączenia Społecznego (DG EMPL) z przedstawicielami samorządów województw, w których uczestniczyli również przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju.

Spotkania poprzedziła sesja plenarna, podczas której zaprezentowany został stan wdrażania programów, stan spełnienia warunkowości ex-ante na poziomie regionalnym, praktyczne zastosowanie zasady dostępności w projektach, a także kwestie związane z procedurą wprowadzania zmian w regionalnych programach operacyjnych.

Komisja Europejska wyraziła zaniepokojenie m.in. takimi kwestiami jak niska certyfikacja, trudności w realizacji inwestycji kolejowych, nieprawidłowa realizacja zasady dostępności (poprzez stosowanie kryteriów premiujących) oraz zapewnienie trwałości projektów w obszarze edukacji i polityki społecznej w kontekście reform systemowych. Komisja podkreśliła, że sukces we wdrażaniu Funduszy Europejskich w Polsce – największym beneficjencie Polityki Spójności – ma istotne znaczenie w kontekście rozpoczętej debaty nad kształtem przyszłości Polityki Spójności.

Każda IZ RPO podczas spotkań bilateralnych miała okazję omówić postęp we wdrażaniu, kwestie problemowe oraz planowane zmiany w ramach EFRR oraz EFS.

STAN SPEŁNIENIA WARUNKÓW EX ANTE

W zakresie warunków spełnianych na poziomie krajowym, Komisja Europejska potwierdziła spełnienie warunków 7.1 Plan transportowy dla programu Polska Wschodnia oraz 1.1 Badania naukowe i innowacje.

Nadal trwają prace nad ustawą Prawo wodne – dokumentem niezbędnym do wypełnienia warunku 6.1. Gospodarka wodna. Priorytetem dalszych prac nad projektem ustawy jest zakończenie prac nad nią w Sejmie w I kwartale 2017 r. Do końca roku potrwają prace nad wypełnieniem warunku 9.3 Zdrowie - opracowanie map potrzeb zdrowotnych dotyczących obszarów nieobjętych do tej pory tym narzędziem.

Na poziomie regionalnym warunki tematyczne: 1.1. Badania naukowe i innowacje oraz 7.1-7.2 Transport są spełnione w 14 regionach. Pozostałe regiony (województwo warmińsko-mazurskie oraz kujawsko-pomorskie w przypadku warunku 1.1 oraz zachodniopomorskie oraz świętokrzyskie w przypadku warunku 7.1-7.2) przekazały już odpowiednie dokumenty do Komisji i oczekują na potwierdzenie spełnienia warunku.

Wciąż pozostaje do spełnienia warunek tematyczny 6.2. Gospodarka odpadami.

W przypadku warunku 6.2 Gospodarka odpadami, widoczne są postępy w realizacji zadań na poziomie regionalnym. Dotychczas województwo świętokrzyskie oraz lubelskie przekazało pozytywnie zaopiniowane przez Ministerstwo Środowiska dokumenty do Komisji Europejskiej. Pozytywną opinię Ministerstwa Środowiska otrzymały również województwa: podlaskie, mazowieckie, pomorskie i warmińsko-mazurskie, z kolei w przypadku województw dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, łódzkiego, małopolskiego, opolskiego, podkarpackiego, wielkopolskiego oraz zachodniopomorskiego trwa ocena dokumentów przez Ministerstwo. W celu spełnienia przez Polskę warunku 6.2 konieczne jest przekazanie Komisji dokumentów przez wszystkie regiony do 31 grudnia br.

1.1. Badania i rozwój

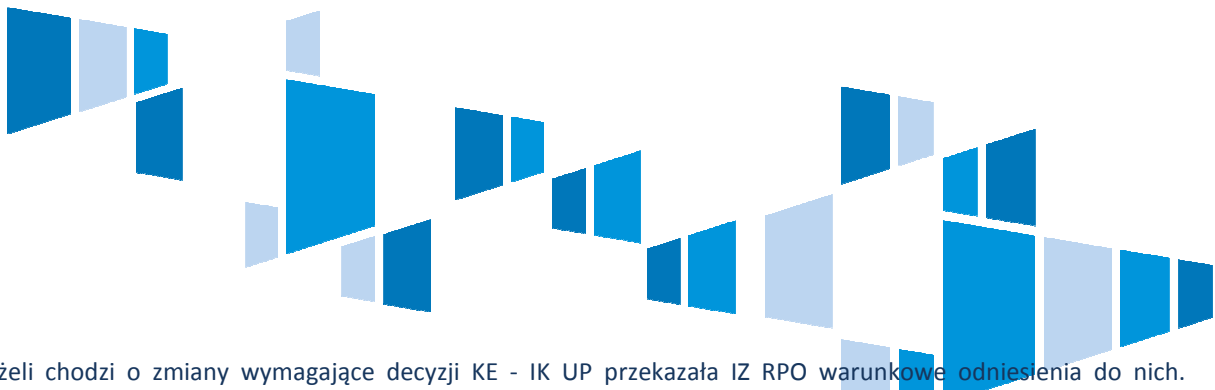

7.1-7.2. Transport

ZMIANY RPO

Kwestie związane ze zmianami RPO były omawiane na spotkaniu Ministrów Rozwoju Panów Jerzego Kwiecińskiego oraz Adama Hamryszczaka na spotkaniu z Marszałkami w dniu 14 grudnia br.

Zmiany w programach operacyjnych dzielą się na dwie kategorie: takie, które wymagają jedynie notyfikacji do Komisji Europejskiej oraz te zatwierdzane decyzją Komisji. Zakres tych pierwszych jest znacznie ograniczony i w praktyce sprowadza się do przesunięć pomiędzy kategoriami interwencji oraz zmian w systemie instytucjonalnym. Niemniej jednak na poziomie krajowym nie ma tego typu rozróżnienia i wszystkie zmiany muszą przejść tę samą ścieżkę: zatwierdzenie przez IK UP pod kątem zgodności z Umową Partnerstwa, zatwierdzenia przez komitety monitorujące, przyjęcie uchwałą zarządu województwa.

Jeżeli chodzi o zmiany wymagające decyzji KE - IK UP przekazała IZ RPO warunkowe odniesienia do nich. Warunkowe – gdyż ostateczne decyzje będą mogły być podjęte dopiero po sformułowaniu propozycji zmian w związku z SOR oraz dostosowaniem do zmienionej Umowy Partnerstwa. Propozycje zmian w Umowie Partnerstwa zostały przekazane IZ RPO do konsultacji – będą one miały bowiem wpływ na nowe wersje RPO.

Zmiany przekazane przez IZ RPO były w dużej mierze pozytywnie opiniowane przez IK UP. Pozytywna opinia IK UP oznacza, że zmiana może zostać wprowadzona do zmienianego programu, a MR będzie wspierał IZ w procesie negocjacji.

Zgoda na niektóre modyfikacje wymagają wstrzymania się do czasu sformułowania wszystkich uwag do wszystkich programów, gdyż mają one znaczenie systemowe. Mogą wpływać na poziom koncentracji tematycznej, poziom wydatków klimatycznych czy limity na pomoc techniczną albo związane z innymi ustaleniami na poziomie UP.

Zmiany zaproponowane przez MR można podzielić na trzy kategorie. Zmiany o charakterze wdrożeniowym mają na celu usprawnienie realizacji programów. Wśród propozycji MR w tym obszarze jest umożliwienie realizacji pierwszej produkcji w CT1, wprowadzenie do oficjalnych dokumentów interpretacji uzgodnionych z KE dotyczących dróg lokalnych czy terenów inwestycyjnych. Planujemy także uporządkować zapisy dotyczące kwestii środowiskowych – wszystko po to aby uelastyczyć zapisy i zwiększyć pewność prawną IZ. Ważną propozycją uelastyczniającą wdrażania jest przeniesienie zapisów dot. podziału kraj/region z opisu logiki interwencji do części komplementarności- nie wymagającej decyzji KE.

Zmiany wynikające z dostosowania do SOR o charakterze horyzontalnym dotyczą np. takich kwestii jak preferencja dla transportu o napędzie elektrycznym czy kwestii reindustrializacji – ten temat został szerzej poruszony na Zespole Międzyresortowym w dn. 14 grudnia..

Zmiany indywidualne wynikające z SOR dotyczą głównie nacisku na wykorzystanie IF. W tym przypadku IZ RPO dostaną od MR indywidualne zalecenia i wskazówki odnośnie oczekiwanych zmian programu lub braku takich oczekiwań ze strony MR.

Z punktu widzenia KE istotne jest, aby zmiany notyfikacyjne i zatwierdzone zostały wyraźnie od siebie oddzielone. Nie ma natomiast jednego obowiązującego podejścia do tego czy program w tym zakresie zostanie zmieniony przed renegecjami, w ich trakcie, czy na sam koniec tego procesu. Decyzja należy tu do instytucji zarządzającej, i same województwa różnie do tego podchodzą.

Wg wstępnego harmonogramu do końca marca powinny zakończyć się negocjacje nowej wersji Umowy Partnerstwa. Prace nad nowymi wersjami RPO będą się zatem toczyć równoległe z ustaleniami dotyczącymi SOR oraz UP.

Czy uda się dotrzymać tych założeń czasowych zależy od wielu czynników m.in. negocjacji UP, sprawności poszczególnych IZ i komitetów monitorujących, harmonogramów prac zarządów, wreszcie skali i zakresu zmian w RPO. Liczymy, że w pierwszych dniach marca wszystkie programy regionalne zostaną przekazane KE.

Wg najbardziej optymistycznych założeń na początku kwietnia uzgodnione programy mogłyby zostać przekazane KE do zatwierdzenia przez system SFC, co formalnie rozpocznie negocjacje. Mając jednak na względzie wcześniejsze uzgodnienie programów w formule roboczej, nie powinny one trwać długo. Realnie na obecny moment wydaje się zakończenie całego procesu do końca czerwca, przy czym oczywiście poszczególne programy będą mogły zostać zatwierdzone wcześniej.

ZMIANY W USTAWIE WDROŻENIOWEJ

W dniu 29 listopada br. rozpoczęły się konsultacje publiczne projektu *ustawy o zmianie ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 oraz niektórych innych ustaw*. Celem projektowanych zmian w ustawie wdrożeniowej jest wprowadzenie usprawnień, uproszczeń i zapewnienie efektywnego wykorzystania Funduszy Europejskich. Proponowane przepisy są odpowiedzią na wnioski i postulaty zgłaszane przez instytucje oraz podmioty zaangażowane we wdrażanie i wydatkowanie środków perspektywy finansowej 2014-2020.

Do najważniejszych regulacji upraszczających aplikowanie o środki oraz ułatwiających realizację projektów należą w szczególności:

1. ograniczenie liczby dokumentów niezbędnych do skutecznego złożenia wniosku o dofinansowanie oraz zawarcia umowy o dofinansowanie, co wpłynie na zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla wnioskodawców,
2. rozgraniczenie kryteriów wyboru projektów od warunków formalnych, które będą mogły być uzupełniane przez wnioskodawcę na wezwanie właściwej instytucji,
3. rezygnacja z instytucji wytycznych programowych (dla poszczególnych programów operacyjnych) pozostawienie wyłącznie wytycznych wydawanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wykonującego zadania państwa członkowskiego,
4. wprowadzenie możliwości zlecenia czynności technicznych bez stosowania Prawa zamówień publicznych,
5. wprowadzenie możliwości wezwania wnioskodawcy do poprawienia złożonego przez niego wniosku o dofinansowanie projektu w zakresie kryteriów wyboru na warunkach określonych w regulaminie konkursu,
6. możliwość podziału konkursów na rundy,
7. uregulowanie zasad odpowiedzialności finansowej instytucji pośredniczącej przed instytucją zarządzającą oraz zasad odpowiedzialności instytucji wdrażającej przed instytucją pośredniczącą. Instytucja, w której stwierdzono uchybienia powinna sama zapewnić środki na realizację zobowiązań wobec beneficjenta,
8. ustanowienie instytucji Rzecznika Funduszy Europejskich,
9. doprecyzowanie przepisu w zakresie kontroli krzyżowej poprzez wskazanie, że kontrola krzyżowa programu jest realizowana w ramach konkretnego programu operacyjnego, niezależnie od tego w ramach ilu funduszy program udziela dofinansowania. W ten sposób faktury beneficjenta, który rozlicza projekty w ramach programu regionalnego – jeden współfinansowany z EFRR a inny z EFS – będą skontrolowane łącznie w jednym procesie weryfikacyjnym,
10. wprowadzenie możliwości dokonywania oględzin w toku kontroli nie tylko w obecności beneficjenta, ale również osoby przez niego upoważnionej,
11. wprowadzenie przepisów regulujących schemat udzielania pomocy zwrotnej projektu,
12. zmiany w zasadach realizacji projektów partnerskich,
13. możliwość wycofania protestu,
14. skrócenie terminów na rozpatrywanie środków odwoławczych,
15. wprowadzenie nowej regulacji w zakresie wyboru projektów w ramach instrumentów finansowych, do której będzie miała zastosowanie ustawa,

16. wprowadzenie zmian w zakresie funkcjonowania dostępnych rejestrów tj., rejestru podmiotów wykluczonych poprzez możliwość elektronicznej komunikacji w ramach funkcjonujących rejestrów oraz rejestru podmiotów, które zapewniają należyte świadczenie usług rozwojowych,
17. wprowadzenie rozwiązania w zakresie przesunięcia o 14 dni terminu naliczania odsetek w przypadku niezłożenia przez beneficjenta wniosku o płatność w terminie lub na właściwą kwotę,
18. wprowadzenie regulacji dotyczących składu komisji oceny projektu, oceny spełnienia kryteriów wyboru projektów oraz oceny pracy eksperta,
19. wprowadzenie zmian usprawniających realizację kontraktów terytorialnych.

W dniu 14 grudnia Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego wydała pozytywną opinię dla projektu ustawy. Obecnie w Ministerstwie Rozwoju trwa analiza uwag zgłoszonych w toku konsultacji publicznych. Najprawdopodobniej na początku I kwartału 2017 r. zostanie zorganizowana konferencja uzgodnieniowa poświęcona projektowi ustawy.

OBSZARY WSPARCIA

Główne ZMIANY W REGULACJACH DOTYCZĄCYCH EDUKACJI

W dniu 6 września br. weszły w życie zmienione Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. Poniżej przedstawiamy główne zmiany wprowadzone do dokumentu.

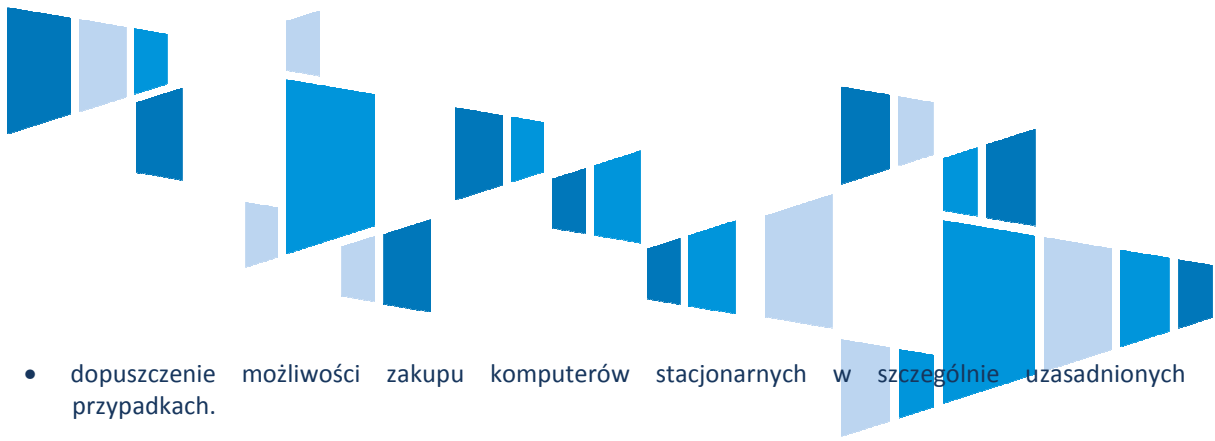
WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

- dodanie elementu w postaci ustalonej przez samorząd gminnej sieci przedszkolnej, który powinien być wzięty pod uwagę przy ocenie deficytów w dostępie do wychowania przedszkolnego;
- dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami bądź realizacji specjalnej oferty edukacyjnej dedykowanej tej grupie nie wiąże się z koniecznością tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego;
- bieżące funkcjonowanie nowoutworzonego miejsca przedszkolnego może być finansowane przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy;
- zakaz finansowania działalności bieżącej przedszkola z różnych źródeł, związany z ryzykiem nakładania się źródeł finansowania, spowodowanym wprowadzeniem w 2013 r. dotacji celowej dla gmin na prowadzenie edukacji przedszkolnej (wprowadzono nowy mechanizm ograniczający możliwość łączenia środków EFS i środków krajowych);
- możliwość tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 5 i 6 lat – wsparcie udzielane w ramach interwencji EFS na rzecz wychowania przedszkolnego powinno przyczyniać się do zwiększenia dostępu do wychowania przedszkolnego na obszarach o niskim stopniu upowszechnienia przedszkolnego, w tym zwłaszcza wśród dzieci 3 i 4 letnich. Ponadto grupa docelowa została zdefiniowana szeroko, jako dzieci w wieku przedszkolnym określonym w ustawie o systemie oświaty.

KATALOGI WYPOSAŻENIA SZKÓŁ W POMOCE DYDAKTYCZNE I NARZĘDZIA TIK, PRACOWNI DO PRZEDMIOTÓW PRZYRODNICZYCH ORAZ PRACOWNI ZAWODOWYCH

- możliwość zakupu wyposażenia o parametrach wyższych niż opisane w katalogu celem realizacji programu nauczania i osiągnięcia rezultatów projektu;

- dopuszczenie możliwości zakupu komputerów stacjonarnych w szczególnie uzasadnionych przypadkach.

INDYWIDUALIZACJA SKIEROWANA DO UCZNIÓW O SPECJALNYCH POTRZEBACH EDUKACYJNYCH I ROZWOJOWYCH

- bezpośrednie wsparcie uczniów w zakresie indywidualizacji może być realizowane niezależnie od etapu edukacyjnego.

OGRANICZENIE STOSOWANIA OBOWIĄZKU PROFILOWANIA WSPARCIA W PI 10i

- z obowiązku spełnienia warunku dotyczącego profilowania wsparcia szkół osiągających najniższe wyniki edukacyjne zwolnione zostały szkoły specjalne oraz programy stypendialne.
- Dodatkowo, obowiązek kierowania wsparcia do szkół osiągających najniższe wyniki edukacyjne nie ma zastosowania jeżeli IZ planuje skierować wsparcie do wszystkich szkół/ placówek zlokalizowanych na konkretnym obszarze (nie dotyczy sytuacji, w której środki EFS zapewniają wsparcie wszystkim szkołom/ placówkom oświatowym zlokalizowanym na terenach wskazanych w Wytycznych

USUNIĘCIE Z ZAKRESU INTERWENCJI EFS DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z NAUKĄ PROGRAMOWANIA W SZKOŁACH ZWIĄZANE Z PLANOWANYM WPROWADZENIEM TEGO TYPU DZIAŁANIA W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU INTERNATYZACJI SZKÓŁ, KTÓRY BĘDZIE FINANSOWANY W RAMACH PROGRAMU POLSKA CYFROWA

REZYGNACJA Z OKREŚLANIA STAWEK JEDNOSTKOWYCH DLA SZKOLEŃ JĘZYKOWYCH ADRESOWANYCH DO OSÓB DOROSŁYCH

- możliwość realizacji szkoleń dla innych języków obcych niż angielski, niemiecki i francuski;
- usunięcie stawek jednostkowych określonych wobec szkoleń dla osób z niepełnosprawnościami;
- wyłączenie konieczności stosowania stawek jednostkowych w przypadku projektów realizowanych z wykorzystaniem mechanizmów popytowych;
- rozszerzenie katalogu wydatków możliwych do ponoszenia poza stawkami jednostkowymi.

CENTRA KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO I OŚRODKI WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

- zakaz finansowania w okresie trwałości ze środków europejskich - wprowadzenie ograniczenia dotyczącego braku możliwości utrzymywania utworzonych struktur instytucjonalnych (nie oznacza to braku możliwości sfinansowania działań prowadzonych przez te podmioty).

POLSKIE PROJEKTY WYRÓŻNIONE W KONKURSIE REGIOSTARS

RegioStars Award to konkurs promujący przykłady dobrych praktyk, które mogą stanowić inspirację dla innych regionów jako przykłady innowacyjnych rozwiązań finansowanych z funduszy europejskich. W tym roku wyróżnienie otrzymały dwa polskie projekty: „Akademia Rozwoju Ekonomii Społecznej” oraz „Rewitalizacja Dolnego Miasta w Gdańsku”. Uroczystość wręczenia nagród finalistom konkursu odbyła się 11 października br. w Brukseli.

Akademia Rozwoju Ekonomii Społecznej

Projekt zrealizowany z Programu Kapitał Ludzki przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie został nagrodzony w kategorii „Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu”.

Przedsięwzięcie zakładało kompleksowe wsparcie i rozwój sektora ekonomii społecznej w województwie małopolskim i zostało skierowane do osób zainteresowanych założeniem przedsiębiorstwa ekonomii społecznej oraz pracowników już istniejących firm społecznych, a także osób i instytucji funkcjonujących w ich otoczeniu. W realizację projektu zaangażowani byli również studenci uczelni wyższych oraz gimnazjaliści, którzy poprzez swoje zaangażowanie merytoryczne przyczyniali się do tworzenia nowych, przychylnych warunków dla rozwoju i wzmocnienia ekonomii społecznej w regionie.

Najważniejsze rezultaty projektu to:

- 295 nowych miejsc pracy w spółdzielniach socjalnych,
- 1821 osób objętych pomocą,
- 245 podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem,
- opracowanie Regionalnego Plan Rozwoju Ekonomii Społecznej w województwie małopolskim na lata 2014 – 2020.

Rewitalizacja Dolnego Miasta w Gdańsku

Inwestycja realizowana przez władze miejskie z Programu Regionalnego Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 zwyciężyła w kategorii „CityStar”.

Rewitalizacja zabytkowej dzielnicy Gdańska obejmowała inwestycje w infrastrukturę społeczną, a także działania społeczne i kulturalne. Celem projektu była walka z wykluczeniem społecznym, w szczególności wsparcie dzieci

i młodzieży z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji, a inne skierowane były bezpośrednio do ich rodziców.

W projekcie rewitalizacją objęto 33 obiekty, odnowiono łącznie 22 564m² powierzchni. Odbyło się 210 programów integracji społecznej, w której uczestniczyło 9 463 osób. Powstało również 5 nowych miejsc pracy w ośrodku opieki dziennej dla dzieci.

O wszystkich projektach nagrodzonych w konkursie można przeczytać na stronie: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/

PRACE W RAMACH PODKOMITETACH KUP

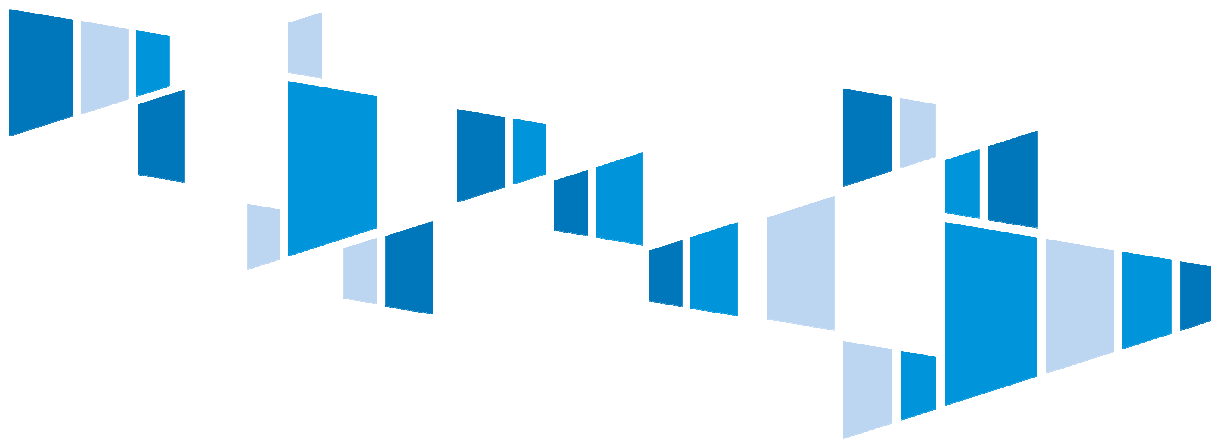
Komitet Sterujący ds. Zdrowia

Podczas X i XI posiedzenia Komitetu - odbywających się odpowiednio 5 października i 15 grudnia br. zostały przyjęte Plany działań w sektorze zdrowia na rok 2017 w ramach Programu Wiedza, Edukacja, Rozwój oraz RPO Województw Dolnośląskiego, Kujawsko-Pomorskiego, Lubelskiego, Łódzkiego, Małopolskiego, Mazowieckiego, Opolskiego, Podkarpackiego, Pomorskiego, Śląskiego, Świętokrzyskiego, Warmińsko-Mazurskiego oraz Wielkopolskiego. Zostały również zaktualizowane Plany działań w sektorze zdrowia na rok 2016 w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko oraz programów województw: kujawsko-pomorskiego, lubelskiego, lubuskiego, łódzkiego, małopolskiego, mazowieckiego, opolskiego, podlaskiego, pomorskiego, warmińsko-mazurskiego oraz wielkopolskiego.

Komitet Sterujący przyjął także rekomendację dla kryteriów wyboru projektów dotyczących modernizacji energetycznej budynków w obszarze ochrony zdrowia w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 4c oraz aktualizację rekomendacji dla kryteriów wyboru projektów z sektora zdrowia w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 9a.

Podkomitet do spraw monitorowania zasady partnerstwa na lata 2014-2020

2 listopada 2016 roku odbyło się pierwsze posiedzenie Podkomitetu do spraw monitorowania zasady partnerstwa na lata 2014-2020. Przewodniczącym Podkomitetu został pan Piotr Frączak reprezentujący Ogólnopolską Federację Organizacji Pozarządowych. Podczas obrad ustalono, że sekretariat Podkomitetu będzie funkcjonował w Ministerstwie Rozwoju. Członkowie Podkomitetu wskazywali na potrzebę zebrania informacji z IZ RPO dotyczących realizacji zasady partnerstwa. Pozyskane dane pozwolą na analizę sytuacji w regionach i wskazanie dobrych praktyk w tym obszarze. Poruszano także kwestie dotyczące udziału partnerów społecznych i gospodarczych w działaniach informacyjnych nt. funduszy europejskich, w tym konkursu organizowanego przez Ministerstwo Rozwoju.

*****

**Departament
Regionalnych Programów Operacyjnych**

**Departament
Europejskiego Funduszu Społecznego**

Ministerstwo Rozwoju
rpo.2020@mr.gov.pl